

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Rapport

R33:1983

Statligt exportfrämjande inom byggsektorn

Sören Eriksson
Lennart Grandelius

INSTITUTET FÖR BYGGDOKUMENTATION	
Accnr	Plac Ser

R
Vil

[K
Omk]

Bygghorskningsrådet

R33:1983

STATLIGT EXPORTFRÄMJANDE INOM BYGGSEKTORN

Sören Eriksson
Lennart Grandelius

Denna rapport hänför sig till forskningsanslag
820545-1 från Statens råd för byggnadsforskning
till VBB AB, Stockholm.

I Byggforskningsrådets rapportserie redovisar forskaren sitt anslagsprojekt. Publiceringen innebär inte att rådet tagit ställning till åsikter, slutsatser och resultat.

R33:1983

ISBN 91-540-3900-2
Statens råd för byggnadsforskning, Stockholm
LiberTryck Stockholm 1983

INNEHÅLL

1.	BAKGRUND	5
2.	EXPORTFRÄMJANDE INRIKTNING	5
3.	EXPORTFRÄMJANDEORGANISATION	6
4.	SYNPUNKTER PÅ EXPORTSTÖDET	7
BILAGA 1 Myndigheter m m med internationell verksamhet		9
Förteckning visande statligt exportfrämjande inom byggsektorn		

1 BAKGRUND

Staten är engagerad på en rad olika sätt för att söka främja svensk export. VBB har på uppdrag av Bygghörsningsrådet gjort föreliggande sammanställning av statliga enheter med exportfrämjande verksamhet inom byggsektorn. Därvid har medtagits enheter, som lämnar allmänt stöd till svenskt näringsliv och där stödet således ej är begränsat till enskilda företag eller grupperingar. Till byggsektorn räknas den verksamhet som bedrivs inom byggbranschen av såväl konsulter som entreprenörer och leverantörer. Sammanställningen baseras på en genomgång av de organisationer som finns medtagna i Sveriges Statskalender 1982.

I bilaga 1 redovisas en förteckning över organisationer med internationell verksamhet. En grupp har gjorts under rubrikerna exportfrämjande, indirekt exportfrämjande samt övriga organisationer.

2 EXPORTFRÄMJANDET INRIKTNING

Statliga enheters exportfrämjande verksamhet kan ha olika inriktning. Verksamheten kan beröra en eller flera av följande områden:

- ° Övergripande frågor
- ° Information, rådgivning, service
- ° Stöd till FoU, förstudier och anbudsgivning
- ° Krediter, kreditgarantier

Statens exportfrämjande verksamhet avser vanligen både varu- och tjänsteexport men har sin tyngdpunkt på varuexportsidan.

Utöver den direkt exportfrämjande verksamheten finns statlig verksamhet med indirekt exportfrämjande verkan. Hit hör biståndsverksamheten till i första hand utvecklingsländerna. I vissa fall kan biståndet vara bundet till leveranser av varor eller tjänster från Sverige. Huvuddelen av det svenska biståndet är emellertid icke bundet. Även en del av det icke bundna biståndet används av mottagarlandet till inköp i Sverige och för på så sätt med sig en viss export bl a inom byggsektorn.

Det övergripande ansvaret för statens exportfrämjande verksamhet i Sverige har Utrikes- och Handelsdepartementen (fr o m 1983-01-01 UD). Det centrala operativa organet på området är Sveriges Exportråd (SE). Exportrådet har till uppgift att planera, samordna, marknadsföra och genomföra åtgärder för att främja svensk export. Håri ingår att planera och leda handelssekreterarnas verksamhet samt den exportfrämjande verksamheten inom utrikesrepresentationen. SEs hemmaorganisation har ca 180 anställda medan det i fältorganisationen finns ca 270 anställda. De samlade statliga anslagen till denna exportfrämjande verksamhet uppgår till ca 190 Mkr.

Verksamheten inom SE och fältorganisationen riktar sig i huvudsak till företag som tecknat abonnemang i SE. Exportrådets verksamhet består bl a i att lämna exportservice, exempelvis juridisk och ekonomisk rådgivning. Vidare görs säljfrämjande åtgärder som syftar till att föra ut vissa produkter till utvalda exportmarknader. En stor del av handelssekreterarnas uppgifter består av att på uppdrag av abonnenter genomföra marknadsundersökningar, välja ut agenter m m. Man samordnar också svenska företags deltagande i internationella mässor, organiserar delegations- och säljresor, seminarier osv. I SEs verksamhet ingår bl a stöd till svensk projektexport genom SPE-nämnden. Stödet innebär att med statliga bidrag, för närvarande 35 Mkr (budgetåret 82/83), stödja leveranser av kompletta system till industri- och anläggningsprojekt (SA-projekt). I Exportrådets uppgifter ingår också att administrera vissa statliga bidrag, däribland bidrag till konsulter anbudskostnader samt stöd till svensk projektexport.

Bland övriga statliga organisationer med exportfrämjande målsättning kan speciellt nämnas Exportkreditnämnden (EKN) samt AB Svensk Exportkredit (SEK).

Exportkreditnämnden försäkrar svensk export mot risken för uteblivna betalningar. Försäkringen gäller för såväl politiska som kommersiella risker dock icke förluster som uppstår på grund av försummelser från exportörens sida.

Svensk Exportkredit lämnar stöd för finansiering av exportkrediter med minst två års löptid. Stödet lämnas i de fall utländsk stadsunderstödd kreditkonkurrens kan antas föreligga och ges i form av lån till subventionerad ränta.

SIND, Statens Industriverk, administrerar särskilda exportstöd till tekoindustrin, den träbearbetande industrin (där ingår stöd till trähusindustrin) samt den manuella glasindustrin. Exportstödet till trähusindustrin utgår endast i form av kollektivt stöd (ex till mässor) eller till grupper om minst tre samverkande företag. Samverkan sker med SE som i princip skall effektuera fattade beslut vad avser den träbearbetande industrin.

En förteckning över statliga enheter med exportfrämjande verksamhet inom byggsektorn bifogas. Av förteckningen framgår den exportfrämjande verksamhetens inriktning, till vilka den riktar sig samt vilken omfattning den har.

4 SYNUNKTER PÅ EXPORTSTÖDET

Synpunkter på det svenska exportstödets utformning har inhämtats vid kontakter med Exportrådet samt med några företag inom byggbranschen. Frågan har även berörts vid kontakten med Svensk Exportkredit. Det är inte möjligt att ur detta begränsade material dra några långtgående slutsatser. Följande synpunkter kan emellertid framhållas.

EKN och SEK uppges ha haft avgörande betydelse för tillkomsten av en stor del av de senaste årens exportaffärer inom byggsektorn. Önskemål finns om ökad flexibilitet i handläggning av ärenden inom dessa enheter. En oro finns inom byggbranschen med anledning av idéer om en minskning av exportkrediterna, som förs fram bl a i 1980 års Exportkreditutredning.

Stora förväntningar knyts till Svensk Projektexports (SPEs) verksamhet.

Beträffande Ambassader och Handelskontor framhålls i några fall att representationen i visst land gjort värdefulla insatser.

Önskemål finns om en ökning av det bundna biståndet, till förmån för svensk export, så att detta står i balans med andra länders agerande.

Information om exportfrämjandeorganisationer torde finnas i erforderlig utsträckning hos de stora företagen i branschen. För många mindre och medelstora företag kan emellertid ett informationsproblem finnas. Vi föreslår därför att här framtaget material beträffande exportfrämjandeorganisationer publiceras i en lättillgänglig "ABC om exportstöd inom byggbranschen".

Vissa synpunkter på omfattning, inriktning och organisation av det statliga exportstödet inom byggsektorn har framkommit vid vår begränsade förfrågan hos företag i branschen. En undersökning av detta problemområde i en fortsatt studie kan övervägas.

Stockholm 1982-12-01
VBB

Sören Eriksson

/Lennart Grandelius

VMS/V19/009/005
SE/KT

Bilaga 1

MYNDIGHETER M M MED INTERNATIONELL VERKSAMHET

Följande förteckning över myndigheter och andra statliga enheter med internationell verksamhet grundar sig på en genomgång av Sveriges Statskalender 1982, i vilken närmare information om organisationerna kan hämtas.

Exportfrämjande organisationer

Ambassader och konsulat
 Byggnadsforskning - statens råd för, BFR
 Exportförening, Sveriges allmänna, SAE
 Exportkreditnämnden, EKN
 Exportråd, Sveriges, SE
 Handelskammare
 Handelssekreterare
 Näringslivets internationella råd, NIR
 Statens Industriverk, SIND
 Styrelsen för teknisk utveckling, STU
 Svensk Exportkredit AB, SEK
 UHD I, II, III och IV

Indirekt exportfrämjande organisationer

Beijerinstitutet
 Beredningen för u-landsinformation
 Beredningen för internationellt tekniskt samarbete, BITS
 Fullbrightkommissionen
 Handelspolitiska rådet
 Handelsprocedurrådet
 Industrifonden, Fonden för industriellt utvecklingsarbete
 AB Industrikredit
 Kommerskollegium
 Ingenjörsvetenskapsakademin, IVA
 Investeringsfonder
 Nordic Development Bank, NDB
 Regionala utvecklingsfonder
 Styrelsen för internationell utveckling, SIDA
 Svenska Institutet, SI
 Sveriges Teknisk-Vetenskapliga Attachéverksamhet
 Sweden Now-gruppen
 Swedfund
 UD's press och informationsenhet

Övriga organisationer

Arbetsmarknadsråd
Afrikainstitutet (Nordiska)
Beredningen för humanitärt bistånd
Byggbranschrådet
Delegationer, utrikesrepresentationer
Föreningen Svensk Form
Handelskammarförbundet, Svenska
Konjunkturinstitutet
Latinamerikanska institutet i Stockholm
Nordforsk (nordiska samarbetsorganisationen för
teknisk-naturvetenskaplig forskning)
- enskild institution
Nordisk fond för teknologi och
industriell utveckling
Nämnden för svensk-amerikanskt forskarutbyte
Nämnden för u-landsutbildning
Styrelsen för u-landsforskning, SAREC
Svensk-Internationella Pressbyrå
Svenska Sågverks- och Trävaruexportföreningen
Utlandssvenskarnas förening

1982-12-01
VMS/V19/009/006
LEG/KT

STATLIGT EXPORTFRÄMJANDE INOM BYGGSEKTORN

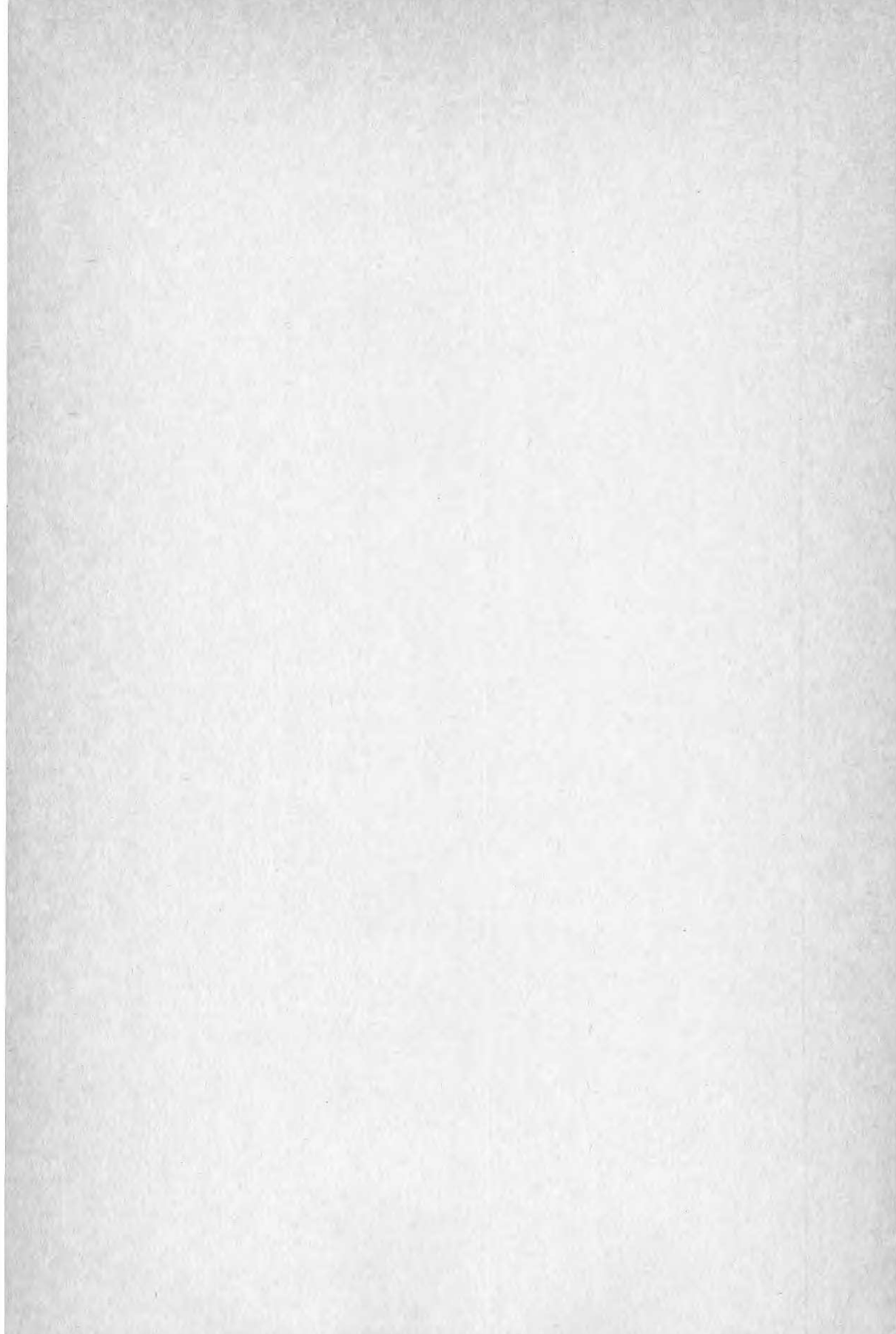
ORGANISATION	ORGANISATORISK TILLHÖRIGHET	VERKSAMHET ALLMÄNT	EXPORTFRÄMJANDE VERKSAMHET FÖR	EXPORTFRÄMJANDE OMFATTNING	ÖVRIGT
Beskickningar, Konsulat	Utrikesdepartementet	Svensk representation i utlandet. Förmedling av in-formation och kontakter.	Den exportfrämjande verksamheten leds av SE genom särskild direktiv-rätt. F n är 19 myndighe-ter avgiftsdebiterande med en verksamhet som mot-svarar handelssekreterar-nas	Störst där handelssekrete-rare ej finns	
Beredningen för interna-tionellt tekniskt samar-be, BITS	Utrikesdepartementet	Att utvidga och stärka Sveriges förbindelser med enskilda utvecklingslän-der. Främjande av ekono-misk och social utveckling enligt biståndspolitiska målsättningar	Indirekt exportfrämjande genom stöd till bl a kon-sultstudier och internatio-nella kurser	82/83 70 Mkr. Dessutom bidrag till förmåliga kre-diter, 82/83 300 Mkr	7 anställda. Beredningen bedömer även möjligheter att utnyttja biståndsmedel som gåvoelement i för-måliga u-landskrediter
Exportkreditnämnden, EKN	Handelsdepartementet*	Ger exportkreditgarantier: • på normala affärsom-siga grunder • på särskilt gynnsamma villkor vid export av stor betydelse för u-land eller av svenskt samhällsintresse. Garantierna avser varor, entreprenader och vissa konsulttjänster. Varorna och tjänsterna skall i prin-cip ha svenskt ursprung	Se verksamhet	Utestående garantiförbin-delser 1982-06-30 21,9 miljarder kr. Utfästelser 44,4 miljarder kr. Av svensk export är ungefär 7 % EKN-garanterad	Ej kredittgivning utan en-bart garantigivning. Ly-der ej under det statliga budgetväsendet. 60 an-ställda
Fonden för industriellt samarbete med u-länder, Swedfund	Utrikesdepartementet, Självständig statlig stiftelse	Att i samarbete med svensk industri främja till-komst och utveckling av företag i u-länder	• Initierar samarbete mellan svenska företag och u-landsintressenter • Medverkar till och fi-nansierar förstudier • Bidrar med aktiekapi-tal, ger lån och garan-tier vid genomförande av projekt	Grundkapital 100 Mkr från staten. Kan låna tre gånger grundkapital mot statsgaranti	
Handelskammare, Aukto-riserade	Privata, regionala sam-slutningar av företag inom samtliga branscher	Bevakar medlemsföreta-gens intressen bl a beträ-fande regional näringspoli-tik och utrikeshandelsfrå-gor	Förmedlar kommersiell in-formation till och från ut-landet. Utfärdar olika ut-rikeshandelsdokument samt anordnar delega-tionsresor	I Sverige finns 14 han-delskammare	

* Fr o m 1983-01-01 UD

ORGANISATION	ORGANISATORISK TILLHÖRIGHET	VERKSAMHET ALLMÄNT	EXPORTFRÄMJANDE VERKSAMHET	EXPORTFRÄMJANDE OMFATTNING FÖR	ÖVRIGT	
Handelssekreterare	Handelsdepartementet,* Verksamheten leds av SE	Rådgivning till besökande affärsmän, allmän mark- nadsbevakning, projekt- verksamhet m.m. Mot av- gift görs mer djupgående marknadsundersökningar o d	Se verksamhet	Statligt, kooperativt och privat näringsliv	Handelssekreterare finns i 20-tal länder väsentligen i-länder	
Internationella handels- kammarens svenska natio- nalkommitté	Handelsdepartementet* (NIR-organisation med Sv Arbetsgivareförening- en och Sveriges Industri- förbund som huvudmän)	Att hos Internationella handelskammaren bevakas svenska intressen och i öv- rigt handlägga internatio- nella frågor som berör det svenska näringslivet	Lämnar branschstöd i form av bl a exportstöd. Bidrag uppgående till högst 50 % av kostnader- na	Stöd ges till: tekoindustri, den manuel- la glasindustrin samt den träarbetande industrin	Ett gemensamt organ för samtliga större närings- livsorganisationer och svenska företag anslutna till Internationella Handelskammaren.	
Statens Industriverk, SIND	Industridepartementet		Medverkar till att höja den tekniska utvecklings- nivån. Ansår medel till direkt exportfrämjande FoU	Stödd ges till: tekoindustri, den manuel- la glasindustrin samt den träarbetande industrin	Sveriges Exportråd svarar för genomförandet av ex- portstöd som gäller den manuella glasindustrin och den träarbetande in- dustrin	
Statens Råd för Byggnads- forskning, BFR	Bostadsdepartementet	Att främja forskning och utveckling inom byggsck- torn	Medverkar till att höja den tekniska utvecklings- nivån. Ansår medel till direkt exportfrämjande FoU	79/80 totalbudget 225,2 Mkr. Drygt 2000 ansöknings- ansökningar. Ungefär 1 Mkr för direkt export- främjande FoU	110 anställda	
Styrelsen för internationell utveckling, SIDA	Utrikesdepartementet	Att administrera huvudde- len av medlen för bilate- ralt bistånd till de länder med vilka Sverige har av- tal om utvecklingsarbete	Ej direkt exportfrämjande organ. Dock indirekt ge- nom att stöttagande län- der köper varor och tjäns- ter i Sverige. SIDA funge- rar i viss utsträckning som beställare av tjänster	Bilateralt bistånd 1981/82; 3700 Mkr (bun- det 25 %, obundet åter- flöde 21 %, lokala kost- nader 20 %, andra u-län- der 20 %, andra i-länder 14 %)	500 anställda	
Styrelsen för teknisk ut- veckling, STU	Industridepartementet	Central förvaltningsmyndighet för initiativ och stöd till, samt planlägg- ning och rådgivning rör- rande, teknisk forskning och industriellt utvecklings- arbete	STU medverkar generellt till att höja den tekniska utvecklingsnivån både i in- dustri och forskningsinsti- tutioner. STU bidrar till att öka kännedomen om svensk teknikutveckling i utlandet. STU stöder, del- vis i samarbete med SIDA, framtagandet av teknik som är anpassad till för- hållandena i u-länderna	En av STUs roller är att stärka svensk industris konkurrenskraft	81/82 totalbudget 650 Mkr, varav för teknisk forskning och utveckling 575 Mkr och direkt mark- nadsinriktade, export- främjande åtgärder unge- fär 2 Mkr	280 anställda

ORGANISATION	ORGANISATORISK TILLHÖRIGHET	VERKSAMHET ALLMÄNT	EXPORTFRÄMJANDE VERKSAMHET	EXPORTFRÄMJANDE OMFATTNING FÖR	ÖVRIGT
Styrelsen för u-landsforskning, SAREC	Utrikesdepartementet	Främjar forskning som kan underlätta för länderna att utvecklas mot ökat självbestämmande och mot ekonomisk och social rättvisa	Ej direkt exportfrämjande organ. (Bidrag till utländska forskningsinstitut i samband med svenska institut)	82/83 totalbudget 160 Mkr	Rådgivande organ åt regering och SIDA i dyliska frågor. 20 anställda
Svensk Exportkredit AB, SEK	50 % Staten 50 % Affärsbankerna (Industridepartementet)	Att medverka vid kreditgivning i samband med export av varor och tjänster	Lånar krediter på 2-20 år. Subventionerade krediter högst 10 år.	Länstock för 1981 11500 Mkr	Aktiekapital 600 Mkr
Sveriges Allmänna Exportförening, SAE	Industriförbundet. Enskild institution bildad 1887. Ideell förening	Utgör tillsammans med svenska staten avtalspart vad gäller SV Exportråd. Uiser näringslivets representant i rådets styrelse. Stödjer Industriförbundets verksamhet inom det handelspolitiska området	Huvudsakligen genom exportrådet	Svenska exportörer av varor och tjänster. Varor skall vara svenska, tulltekniskt sett	Till SAE anslutna Svenska Internationella Pressbyrå, SIP, distribuerar nyheter till utländsk press om svensk näringsliv
Sveriges Exportråd, SE	Handelsdepartementet* (1/7-72 genom avtal mellan Staten och Sveriges Allmänna Exportförening)	Centralt organ för att planera, samordna, marknadsföra och genomföra åtgärder som främjar Sveriges export	1- Exportservice 2- Exportuppdrag, mundersökning, agentsökning 3- Exportaktioner; mäsor, delegationer 4- Samverksgrupper 5- Arbuds-kostnadsstöd till konsultföretag 6- Stödjer svensk projektexport genom SPE-rådanden 7- Särskilt stöd till små och medelstora företag	Omsättning 81/82 250 Mkr, varav för verksamhet: 5— 3 Mkr 6— 35 Mkr. Verksamhet 2 betalas av resp beställare, "at cost". Verksamhet 3 subventioneras av staten med 50 %	Finansiering = statliga anslag + abonnemangsvgifter från enskilda företag + uppdragsverksamhet. 3200 abonnenter. Personal hemma 180, utbassader och konsulat. 32 handelskontor 110 ambassader och konsulat
UHD (UHD I, II, III och IV)**	Utrikes- och handelsdepartementens gemensamma handelspolitiska organisationer	Att förbereda, leda och följa upp kommissionsmöten	I Bilateral frågor inom Europa, EG, EFTA och Nordiskt samarbete II Multilateral enhet, FN, OECD, GATT. Internationella råvarufrågor III Bilateral, annat än I ovan IV Exportfrämjande åtgärder, turism, exportkrediter	Bistår näringslivet i frågor som rör utrikeshandel	

**Enheterna ingår fr o m 1983-01-01 i UD
* Fr o m 1983-01-01 UD

**Denna rapport hänför sig till forskningsanslag
820545-1 från Statens råd för byggnadsforskning till
VBB AB, Stockholm.**

R33:1983

ISBN 91-540-3900-2

Statens råd för byggnadsforskning, Stockholm

Art.nr: 6700733

**Abonnemangsgrupp:
R. Bygandets ekon. och org.**

**Distribution:
Svensk Byggtjänst, Box 7853
103 99 Stockholm**

Cirkapris: 20 kr exkl moms